

Målaremästare Franke – en Röstångaprofil

Carl Johan Franke var född i Röstånga 1851 och blev hembygden trogen i alla år, med undantag för några år i Stockholm. Franke kom tidigt i målarlära. Efter läroåren och några gesällår startade han egen målerirörelse. Franke var inte bara målare, han hade även stora konstnärliga anlag. Som hobby målade han tavlor. Den stora drömmen var att komma in på målarskola. Men det tillät inte ekonomin.

Carl Johan Franke som 22-årig konstnär år 1873.

Franke berättade att han for till Stockholm för att där skaffa sig en konstnärlig utbildning han alltid hade längtat efter. Han kom upp i syfte att så småningom söka upp "Kung Karl XV" och för majestätet framföra sina önskemål och sina tankar. Han visste att kungen i liknande situationer sträckt ut

en hjälpande hand. När han arbetat en tid i Stockholm som målare, dog kungen 1872, och därmed grusades Frankes planer.

Han återvände hem till det trogna och trägna arbetet, som gav honom en säker utkomst och en aktad ställning i samhället. Franke ärvde efter en morbror, vagnmakare Per Jönsson ett litet hus som låg till vänster i backen när man går från Bäljane å mot kyrkan. Backen kallas än i dag för Frankes backe.

Han gifte sig med Karolina Holmberg från Ruggaröd i Riseberga socken. De flyttade in i det lilla huset han ärvde, de fick två döttrar Dagmar och Ada.

Som målaremästare behövde han en verkstad, därför lät han bygga till en sådan, som

då ansågs av rymligt format. Franke målade inte bara hus, han målade även åkvagnar som i den tiden var vanliga. Vagnarna skulle ådras randas och ibland förses med ornament. Även kanor som var vanliga på den tidens snörika vintrar skulle målas. Franke var skicklig i sitt yrke och blev vida känd för sitt vagnmåleri.

Franke var en djupt troende person, han hade bestämda åsikter om religionen. Han hade en omfattande korrespondens med människor från andra länder. Frankes stora dröm var att besöka det "Heliga landet" men det blev bara till en dröm; ekonomin var även här till ett hinder.

När kyrkan skulle renoveras föreslog Franke att valvet skulle målas som en blå himmel med klart lysande stjärnor. Förslaget antogs och blev utfört enligt förslaget.

Franke vid sitt staffli i Röstånga, omkring 1890.

Franke hade ett litet rum som han hyrde ut. En tid hade han en känd hyresgäst, konstnären Per Gummeson. Franke och Gummeson hade ett gemensamt intresse – måla tavlor. Det blev snart en varm vänskap dem emellan. Ibland när Gummeson gick ut hände det att han var klädd i Frankes rock, och ibland det omvända att Franke kom i Gummesons kläder. Gummeson var mycket produktiv, och snart räckte inte väggarna till i hans lilla rum. Han hängde då upp tavlor inne hos Franke, snart var där också fullt. Gummeson satte då in tavlor bak soffor och var man kunde komma åt. Franke roade sig med att kopiera Gummesons tavlor och andra stora konstnärers verk, vilket Gummeson inte hade någonting emot. En gång när Franke hade kopierat en av Gummesons tavlor visade han upp dem båda för Gummeson. Denne såg länge på tavlorna, och sa sedan: "Och vilken är nu min?"

En dag tog Gummeson ner Frankes tavlor och hängde upp sina, detta tyckte inte Franke om. Båda var trångbodda, och Franke behövde det lilla rummet. Gummeson flyttade då till sparbankshuset, där han bodde i tornrummet. De båda herrarna förblev goda vänner livet ut.

Franke inredde stället ett rum ovanpå måleriverkstad för att ha till uthyrning. Rummet blev uthyrt till en f.d. maskinist Persson, pensionär från Röstånga mejeri.

Målaremästare Carl Johan Franke avled 1933 och ligger begravd på Röstånga kyrkogård.

Franke med familj 1905. Hustru Karolina, f Holmberg och döttrarna Dagmar och Ada.

Något år efter makens död hyrde fru Franke ut måleriverkstaden till en konstmöbelsnickare Rangvall Olsson, som kom från Lomma trakten. Hans största uppgift var att renovera antika möbler.

Huset såldes på auktion 1947. Frankes hustru avled 1951. Då var huset redan revet. En järngrind står fortfarande kvar, och minner om att här levde och verkade Carl Johan Franke och hans familj.

Gunnar Johansson